

lus címében a szerző, jelezve azt is, hogy *Görbetükör avagy nyelvöltögető* következik. Az ötven számozott versben nyelvi lelemények sora deríti jókedvre az olvasót; virtuóz rímeléssel veti rá magát a legkülönbözőbb dolgokra, témákra, személyekre, hogy kifordítsa őket helyükből. Gyurkovics Tibor és Tandori Dezső, sőt még Szókratész is céltáblává válik, de olvashatunk bordalt (*Dubaj strófa*), csúfolódót, humoros sírverset, sőt parodisztikus jellemrajzokat is (*Emancipált, Egy kurafi, Kékbarisnya, Széplélek*).

A *Két harsány panegirikusz* című ciklus szintén humoros-ironikus hangvételű; egy hetvenes évekbeli futballista legendás klottgatájáról írott dicsőítő verset, valamint egy Marsall Lászlónak címzett, petőfieskedő-politizáló hangvételű költeményt tartalmaz mindössze.

A kötet végén található, benne a címadó verssel, a címadó ciklus, a *Nyáresti delírium*, amely újra a természetközelség gondolatiságát hordozó sorokkal gyönyörködteti az olvasót, akit „körülbozsog a végtelen lét”. Az utolsó versben, az *Úr garden partyjára* készülve, amelyre már az életen túl kerül sor, a nagy összegzésen és megbánáson túl fogalmazódik meg benne a kérdés: „S miért nem élhetek Uram, tovább?”

SZALAI ZSOLT

(*Széphalom Könyvműhely, Budapest,*
2003, 125 oldal, 1600 Ft)

PÉNZES TÍMEA:

Madagaszkári napló

Pénzes Tímea új könyvében a tőle megszokott könnyed, kötetlen, csapongó érzelmeket közvetítő történetmondással egy csaknem egyhónapos madagaszkári látogatás tanulságairól, tapasztalatairól, szépségeiről és viszontagságairól számol be.

Különös útinaplót tart kezében az olvasó. Amellett, hogy felvetődik a kérdés, vajon egy olyan naplóról van-e szó, amely történetesen egy utazás folyamán íródott, vagy a napló műfaját választó útirajzról, egyéb összetett és műfajhatárokat kitágító/elmosó megoldásokkal is találkozhatunk. Madagaszkár tematikus rendet, körvonalazott és körüljárt csomópontokat nélkülöző ismertetése az adott történések és tapasztalatok rögzítésén és az azokhoz kapcsolódó háttéresemények elbeszélésén alapul; az élmények értékelését a beszámolás módja hordozza; az útiélmények naplókeretű sorakoztatása mögött kibontakozik egy kapcsolat és a benne szereplő személyek árnyalt személyiségrajza; a leírásokat és elbeszéléseket az országról előzetesen megszerzett tényszerű ismeretek olykor aktuálisan kapcsolódó, olykor szeszélyes beemelésé tarkítja; az útinaplót egy madagaszkári élményekből táplálkozó vers nyitja és egy különös utószó zárja, amely világossá teszi,

hogy mindvégig következetes, kronologikusan elbeszél, sorsfordító döntéssel záruló történetnek voltunk tanúi.

„Huszonöt napot tölthettem a paradicsomban, játszhattam csodálkozó, tágra nyílt szemű Évát” – írja a szerző a könyv előszavában. Ennyi idő alatt vajon mennyit lehet megtudni egy idegen kultúráról, távoli világról, és mennyit lehet ebből hitelesen megmutatni?

A *Madagaszkári napló* természetesen egyszerűséggel adja meg a választ: annyit lehet megtudni, amennyit egy ott eltöltött élet alatt, és annyit, amennyit akkor tudtunk, amikor még csak nem is hallottunk róla – de megmutatni hiánytalanul meg lehet. Madagaszkár csodálatos világát, történelmét, földrajzát, a malgasok szokásait, hagyományait, kedves-ravasz természetüket, a madagaszkári varázslatos növény- és állatvilágot Péntes Tímea szinte észrevétlen könnyedséggel teremti szöveg-térré, amelyben a szerző élményei, kalandjai, testi-lelki megpróbáltatásai történnek, s amelyben vele együtt ámuldozunk, kesergünk, mulatunk vagy bosszankodunk.

Madagaszkárt Péntes Tímea megírta, mert így akarta a lehető legpontosabban megélni. Aki oda utazik, annak számára hasznosabb ez a könyv bármilyen útikönyvnél – aki nem, az pedig oda utazhat a *Madagaszkári napló* lapjain. Végigkísér-

hetjük a szerzőt és barátját, R-t a képalkotás vágya által diktált útvonalakon, s mert a lehetséges irányokról nincs tudásunk, mintha egy irány és korlátok nélküli, zabolátlan csikófutás szemlélőiként a legteljesebb száguldás részesei lennénk, amely száguldás azonban az utószóban félreérthetetlenül teleologikussá válik. Valójában egyfajta gyökerkeresés és -megtalálás története a *Madagaszkári napló*, nem az életé, hanem kizárólag a léleké – a kikristályosodott mentalitás kutatja azt a közegzet, amely társ-fogaskerekévé lehet, amelyben a lehető legteljesebb módon létezővé válhat. A *Madagaszkári napló* azt a kvázi-érintetlen kultúrát, befelé tartó utakkal hálózott, lehunyt szemhéjakkal figyelő, értékőrző és az értékeket folyamatosan újjáteremtő világot tárja elénk, amelyben mindez sokkal inkább lehetséges, mint a világ legtöbb részén.

Péntes Tímea tulajdonképpen nem tesz mást ebben a könyvben, mint hogy kölcsönadja a szeméit – és érdemes elfogadni, mert gyermekien tiszta, nyílt, a csodákat kutató, felismerő és megélő szem az övé.

HORVÁTH ORSOLYA

(*FISZ, Budapest, 2003, 127 oldal, 1200 Ft*)